

T.B.M.M. - YENİ YOL

Grup Başkanlığı

Tarih : 10.04.25

Sayı : 17

Mustafa BİLİCİ
İzmir Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

5271 Sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nda değişiklik yapılmasına dair kanun teklifi gerekçesi ile birlikte ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

09/04/2025

Mustafa BİLİCİ
İzmir Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	
Esas Komisyon	Adalet
Tarih: 11-4-2025	Esas No: 2/3047

Tel. : (0312) 4206056-57

Faks : (0312) 4202312

E-mail : mustafa.bilici@tbmm.gov.tr

Adres : TBMM Halkla İlişkiler Binası 2. Kat F Koridor Oda No: 224 06543-ANKARA

YEMEK KANUNLARI KARARLARI BSK.LIGI
10 Nisan 2025
Numara:

YEMEK GENEL BASKI
10 Nisan 2025
No : 1610224

Mustafa BİLİCİ
İzmir Milletvekili

GENEL GEREKÇE

Anayasamızın 19. maddesi ve Türkiye'nin taraf olduğu Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (AİHS) 5. maddesi, kişi hürriyeti ve güvenliği hakkını temel bir insan hakkı olarak güvence altına almıştır. Bu düzenlemelere göre tutuklama, yalnızca yasada öngörülen durumlarda ve ölçülü şekilde uygulanabilecek bir istisnadır. Ancak Türkiye'de özellikle son yıllarda tutuklama tedbiri, istisna olmaktan çıkmış; adeta bir cezalandırma yöntemi haline gelmiştir.

Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 100. maddesi uyarınca tutuklama, ancak kuvvetli suç şüphesinin yanı sıra kaçma, saklanma, delilleri karartma gibi somut tehlike hallerinde uygulanabilecek bir koruma tedbiridir. Ancak uygulamada; bu tedbir çoğu zaman genel geçer ve kopyala-yapıştır gerekçelerle verilmekte, tutuklama kararı neredeyse otomatik bir prosedüre dönüşmektedir. Bu durum, masumiyet karinesi, adil yargılanma hakkı ve orantılılık ilkesi başta olmak üzere temel hukuk ilkeleriyle çelişmektedir.

Üstelik uzun süren tutukluluk halleri, sadece bireysel hak ihlalleri yaratmamakta, aynı zamanda yargının toplum nezdindeki itibarını da zedelemektedir. Tutuklu yargılanmakta olan bir kişi hakkında yıllarca süren davalarda nihayet beraat kararı verilmesi, o kişinin toplum gözünde yıllarca "suçlu" damgası yemesine neden olmakta ve geri dönüşü olmayan mağduriyetler yaratmaktadır.

Ayrıca Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarında, Türkiye defalarca uzun tutukluluk süreleri ve keyfi tutuklama uygulamaları nedeniyle hak ihlalinde bulunmaktan mahkûm olmuştur. Bu kararlar, Türkiye'nin hem uluslararası yükümlülüklerine aykırı hareket ettiğini, hem de yargı sisteminde tutuklamanın suiistimal edildiğini ortaya koymaktadır.

Öte yandan, tutuklama kararı verilen kişilerin büyük kısmının yargılama süresince hüküm verilmeden tahliye edilmesi ya da beraat etmesi, tutuklamanın peşin cezaya dönüştüğünü açıkça göstermektedir. Oysa tutuklama, yargılama öncesi koruyucu bir tedbir olup; asla cezalandırma aracı olarak kullanılamaz.

Bu Kanun Teklifi ile Ceza Muhakemesi Kanunu'nda değişiklik yapılarak:

- Tutuklama uygulamasının açık, gerekçeli ve ölçülü olma zorunluluğu güçlendirilecek,
- Tutukluluk sürelerine üst sınır getirilecek,
- Adli kontrol ve diğer koruma tedbirleri öncelikli hale getirilerek, yargılama sürecinde kişi özgürlüğü ile kamu güvenliği arasındaki denge yeniden kurulacaktır.

Tutuklamayı istisnaya dönüştürmek, birey özgürlüğünü ve toplumsal adalet duygusunu korumak kadar, yargının bağımsızlığına ve tarafsızlığına duyulan güveni de yeniden tesis etme yönünde bir adım olacaktır.

Tel. : (0312) 4206056-57

Faks : (0312) 4202312

E-mail : mustafa.bilici@tbmm.gov.tr

Adres : TBMM Halkla İlişkiler Binası 2. Kat F Koridor Oda No: 224 06543-ANKARA

Mustafa BİLİCİ
İzmir Milletvekili

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1 - Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 100. maddesinde yapılan değişiklikle, tutuklama kararının gerekçesiz olarak verilemeyeceği, alternatif tedbirlerin neden yetersiz kaldığının açıkça belirtilmesi zorunlu hale getirilmiştir.

MADDE 2 – Ceza Muhakemesi Kanunu'nun. 102. maddesine yapılan eklemeyle, tutukluluk süresi azami 6 ay ile sınırlandırılmış, ağır ceza davalarında ise en fazla 12 ay olması öngörülmüştür.

MADDE 3 -Yürürlük maddesidir.

MADDE 4 – Yürütme maddesidir.

Tel. : (0312) 4206056-57

Faks : (0312) 4202312

E-mail : mustafa.bilici@tbmm.gov.tr

Adres : TBMM Halkla İlişkiler Binası 2. Kat F Koridor Oda No: 224 06543-ANKARA

Mustafa BİLİCİ
İzmir Milletvekili

**5271 SAYILI CEZA MUHALEMESİ KANUNU'NDA DEĞİŞİKLİK
YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1 - 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 100. maddesinin 1. fıkrasına aşağıdaki hüküm eklenmiştir:

“Tutuklama kararı verilmeden önce, adli kontrol dahil diğer koruma tedbirlerinin neden yetersiz kalacağı somut ve gerekçeli şekilde açıklanır. Herhangi bir somut tehlike veya kaçma şüphesi bulunmaması durumunda tutuklama kararı verilemez.”

MADDE 2 - 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 102. maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

“Tutukluluk süresi, soruşturma aşamasında en fazla 3 ay, kovuşturma aşamasında ise en fazla 3 ay olmak üzere toplamda 6 ayı geçemez. Ağır ceza mahkemesinin görev alanına giren suçlarda bu süreler en fazla 6+6 ay olarak uygulanabilir. Bu sürelerin sonunda kişi, hakkında karar verilmemiş olsa dahi resen tahliye edilir. Belirlenen süreler içerisinde hakkında karar verilmemiş olan kişi hakkında şartlarının oluşması durumunda adli kontrol kararı verilebilir.”

MADDE 3 – Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4 – Bu kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

Tel. : (0312) 4206056-57

Faks : (0312) 4202312

E-mail : mustafa.bilici@tbmm.gov.tr

Adres : TBMM Halkla İlişkiler Binası 2. Kat F Koridor Oda No: 224 06543-ANKARA